

Postanowienie z dnia 23 czerwca 1998 r.

I PKN 197/98

Oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie strony umowy w celu ustalenia treści czynności prawnej (art. 65 § 2 KC), po uprzednim dopuszczeniu dowodu z zeznań kontrahenta na tę okoliczność, stanowi uchybienie art. 299 KPC, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC).

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 czerwca 1998 r. sprawy z powództwa Andrzeja C. przeciwko „I.” Spółce z o.o. w G. o zapłatę, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 3 stycznia 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w tym zakresie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni wyrokiem zaocznym z dnia 7 listopada 1995 r. [...] zasądził od „I.” Spółki z o.o. w G. na rzecz Andrzeja C. kwoty 22.914 zł z tytułu odszkodowania za bezzasadne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, 11.900 zł z tytułu ekwiwalentu za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy oraz 3.750 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Strona pozwana wniosła w dniu 15 kwietnia 1996 r. sprzeciw od powyższego wyroku z równoczesnym wnioskiem o przywrócenie terminu do dokonania tej czyn-

ności. Twierdziła, że o wyroku dowiedziała się w dniu 9 kwietnia 1996 r. z zawiadomienia Komornika Sądu Rejonowego w G. o wszczęciu egzekucji. Zarówno zawiadomienie o rozprawie jak i odpis wyroku zaocznego zostały przesłane pod niewłaściwy adres. Do 9 kwietnia 1995 r. siedziba strony pozwanej mieściła się przy ul. A.W.P., a od 10 kwietnia 1995 r. została przeniesiona na ul. S. Mimo, że nowy adres był znany Sądowi, doręczeń dokonywano pod stary adres. Zarząd pozwanej Spółki jest jednoosobowy. Jego dyrektor Jacek S. w dniu doręczenia odpisu wyroku zaocznego 13 listopada 1995 r. przebywał za granicą.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni postanowieniem z dnia 18 września 1996 r. oddalił wniosek Spółki „I.” o przywrócenie terminu. Sąd ustalił, że odpis wyroku zaocznego został wysłany pod adres A.W.P., ale doręczony do siedziby strony pozwanej przy ul. S. Odebrała go Teresa P. potwierdzając odbiór własnoręcznym podpisem i pieczęcią pozwanego. Pozwana Spółka zawarła w dniu 1 kwietnia 1994 r. umowę o świadczenie obsługi prawnej z P.H.U. „T.” Spółka z o.o. w G. Zlecenie obejmowało także odbiór korespondencji. Teresa P. była pracownicą Spółki „T.” i cały czas odbierała korespondencję adresowaną do strony pozwanej. Korespondencja napływająca na poprzedni adres strony pozwanej była przez doręczyciela zanoszona pod adres właściwy, albowiem był mu znany fakt przeniesienia siedziby adresata. Skoro odpis wyroku zaocznego odebrała w siedzibie pozwanego osoba uprawniona do odbioru korespondencji, należy uznać, że przesyłka została doręczona prawidłowo. Poza tym, zdaniem Sądu, przywrócenie terminu nie jest możliwe ze względu na brak jednej z przesłanek żądania tej treści - niezawinięcia strony uchybiającej terminowi.

Strona pozwana zaskarżyła to postanowienie zażaleniem i podnosząc zarzuty naruszenia art. 133 § 2 KPC oraz sprzeczności ustaleń Sądu z materiałem zebrany w sprawie wniosła o jego zmianę i przywrócenie terminu. Wywodziła, że pracownicy „T.” nie mieli upoważnienia do odbioru korespondencji Spółki „I.”. Sąd nieprawidłowo zinterpretował postanowienia umowy o świadczenie obsługi prawnej z dnia 1 kwietnia 1994 r. Oparł rozstrzygnięcie na zeznaniach Teresy P. naruszając art. 247 KPC. Dopuścił bowiem dowód z zeznania świadka przeciwko osnowie dokumentu. Odmawiając przesłuchania Jacka S. Sąd naruszył art. 227 KPC. Ponadto, skarżący podniósł, że poprzedzająca wydanie zaskarżonego postanowienia rozprawa w dniu 18 września 1996 r. została przeprowadzona przed wyznaczoną godziną.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 3 stycznia 1997 r. [...] oddalił zażalenie. W ocenie Sądu prawidłowe jest ustalenie, iż wyrok został doręczony pozwanemu zgodnie z art. 133 § 2 KPC. Zarzut naruszenia art. 227 KPC przez odmowę dopuszczenia dowodu z przesłuchania Jacka S. na okoliczność, czy i kiedy został mu doręczony odpis wyroku zaocznego, jest bezzasadny. Przesłuchanie go było zbędne wobec oświadczenia, że przesyłkę otrzymał w dniu 9 kwietnia 1996 r.

Postanowienie to pozwany zaskarżył kasacją i wskazując jako jej podstawy naruszenie prawa materialnego, a to art. 65 § 2 KC oraz przepisów o postępowaniu - art. 133 § 2 i art. 227 KPC, wniósł o jego zmianę oraz o zmianę poprzedzającego go postanowienia i przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu lub o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. W uzasadnieniu podniósł, że odbiór korespondencji przez Teresę P., która nie była członkiem organu uprawnionego do reprezentacji Spółki, nie była pracownikiem upoważnionym do odbioru korespondencji, nie była wyposażona w pełnomocnictwo do odbioru korespondencji, nie może być prawnie skuteczny. Z § 1 umowy o świadczenie obsługi prawnej wynika zakres zlecenia- „prowadzenie obsługi prawnej jako podmiotu gospodarczego - w szczególności obrotu prawnego i podatkowego oraz zastępstwa procesowego w zakresie pełnomocnictw szczególnych”. Zakres zlecenia ma być uściślony, a zmiany umowy wymagają formy pisemnej (§ 4). Ogólnie sformułowane zlecenie nie zawiera upoważnienia do odbioru korespondencji. Wyrok zaoczny został stronie pozwanej doręczony nieprawidłowo. Oddalenie przez Sąd wniosku dowodowego o przesłuchanie Jacka S. jest sprzeczne z art. 227 KPC, albowiem ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym postanowieniu są odmienne od tezy dowodowej. Sąd badając zgodny zamiar stron umowy niewłaściwie zastosował art. 65 KC. Umowa jest jasna, postanowienia sformułowane jednoznacznie, oświadczenia woli stron nie wymagały więc wykładni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dla właściwego rozstrzygnięcia wniosku „I.” Spółki z o.o. w G. o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego wydanego w dniu 7 listopada 1995 r. istotna była okoliczność, czy wyrok ten został doręczony skarżącemu prawidłowo. Ocena w tym zakresie zależała od uprzedniego ustalenia, czy umowa o świad-

czenie obsługi prawnej, zawarta w dniu 1 kwietnia 1994 r. między Spółkami „I.” i „T.”, obejmowała upoważnienie do odbioru korespondencji. Bezsporne jest bowiem, że pomimo błędnego zaadresowania przesyłki zawierającej wyrok zaoczny (ul. A.W.P.), doręczono ją pod adres właściwy (ul. S.), gdzie została odebrana przez Teresę P. - pracownicę mającej tam także siedzibę Spółki „T.”.

Pozytywnych ustaleń w przedmiocie prawidłowego doręczenia stronie pozwanej wyroku zaocznego Sąd dokonał w oparciu o wykładnię postanowień umowy, potwierdzoną zeznaniami Teresy P. Ze sformułowania § 1 umowy z dnia 1 kwietnia 1994 r. nie wynika jednak niewątpliwie, iżby zleceniobiorca był upoważniony do odbioru wszelkiej korespondencji adresowanej do kontrahenta. Przedmiotem zlecenia była obsługa prawna Spółki „I.” „jako podmiotu gospodarczego - w szczególności obrotu prawnego i podatkowego”, co do zastępstwa procesowego - „w zakresie pełnomocnictw szczególnych”. Sprawa, w której zapadł wyrok zaoczny jest sprawą ze stosunku pracy. Można w związku z tym zasadnie twierdzić, że nie mieści się w pojęciu działalności merytorycznej (gospodarczej) Spółki i że wobec tego odbiór korespondencji dotyczącej sprawy sądowej [...] wymagał pełnomocnictwa szczególnego. Uprawnione może być wszakże i twierdzenie przeciwne, że szerokie rozumienie podmiotowości gospodarczej obejmuje również podmiotowość w stosunkach pracy. Wyjaśnienia wymagała zatem kwestia, jaki obszar funkcjonowania Spółki „I.” obejmowało zlecenie jej obsługi prawnej.

Nie ma racji skarżący co do niewłaściwego zastosowania przez Sąd art. 65 KC. Wbrew odmiennemu jego twierdzeniu umowa o świadczenie obsługi prawnej z dnia 1 kwietnia 1994 r. nie jest zredagowana jasno, a jej treść, skoro jest między stronami sporna, nasuwa wątpliwości. Sąd postąpił zatem prawidłowo ustalając treść oświadczeń woli stron umowy wedle kryteriów wskazanych w powołanym przepisie. Badanie zgodnego zamiaru stron wymaga jednak przesłuchania obu kontrahentów. Pominięcie dowodu z zeznania Jacka S. narusza art. 227 KPC. Trafnie podnosi skarżący, że dowód ten wnioskowany był nie na okoliczność daty powzięcia wiadomości o wyroku zaocznym, ale na fakt upoważnienia Teresy P. do odbioru wyroku.

Rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu zostało wydane bez pełnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności spornych. Rozpoznając sprawę ponownie Sąd uzupełni postępowanie dowodowe o zeznania Jacka S. i ewentualnie ponowne przesłuchanie Teresy P., uwzględniając nie tylko formalny, wynikający z umowy, zakres pełnomocnictw, ale także wytworzoną w tej materii między stronami

praktykę. Istotna może być kwestia obrotu odebranej korespondencji, dalszego z nią postępowania - czy ewentualne upoważnienie do odbioru korespondencji obejmowało tylko fizyczne potwierdzenie nadejścia (otrzymania) przesyłki adresowanej do zleceniodawcy i przekazanie mu jej przez zleceniobiorcę w określony (jaki?) sposób, czy także zapoznanie się z jej treścią i merytoryczne „załatwienie”. Należy także wyjaśnić skąd Teresa P., jeżeli nie była uprawniona do odbioru korespondencji, miała pieczętkę Spółki „I.”, w jakim celu i od kogo ją otrzymała.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosowanie do art. 393¹³ KPC w związku z art. 361 KPC, orzekł jak w sentencji.

=====